N:o 2.

Ank. till Riksd. kansli den 4 mars 1890, kl. 3 e. m.

Betänkande, angående vilkoren för försäljning af bränvin.

Sedan bevillningsutskottet till behandling förehaft samtliga till utskottet hänvisade motioner, som afse ändringar i nu gällande förordning angående vilkoren för försäljning af bränvin, får utskottet jemlikt 40 § riksdagsordningen häröfver afgifva betänkande.

Ifrågavarande förordnings 4 § 2 mom. samt dess 42 § äro af följande lydelse:

§ 4.

— —

2. Ej heller må innehafvare af rättighet till försäljning af bränvin låta genom ombud å annat ställe än det, der han sin försäljningsrätt utöfvar, till köpare utlemna bränvin i mindre belopp än 250 liter.

§ 42.

Idkar någon minuthandel med eller utskänkning af bränvin vid tillfälle, då försäljningsrätten ej utöfvas får, eller å annat ställe än dertill uppgifvet är, eller begagnar någon, mot hvad i § 4 mom. 2 stadgadt är, ombud för bränvins utlemnande å annat ställe, än der han sin

försäljningsrätt utöfvar, eller tillåter den, som icke är till utskänkning berättigad, att, då han i parti eller genom minuthandel säljer bränvin, något af det sålda på försäljningsstället förtäres eller afhemtas i mindre belopp än han är berättigad föryttra, eller förbryter sig den, som till minuthandel med eller utskänkning af bränvin berättigad är, mot § 26 mom. 3 och 5 eller § 27, böte första gången från och med 30 till och med 60 kronor samt andra gången från 60 till och med 120 kronor och vare dessutom andra gången sin rätt till minuthandel eller utskänkning förlustig. Lag samma vare, om den, som erhållit rättighet till utskänkning å passagerarefartyg, utöfvar densamma annorledes än till förtäring ombord å fartyget eller utan att iakttaga de inskränkningar dervid, som i öfrigt kunna hafva blifvit af Kongl. Maj:ts befallningshafvande jemlikt § 13 mom 2. föreskrifna.

Uti tvenne lika lydande motioner, afgifna, den ena, n:o 4, inom Första Kammaren, af herr *Treffenberg*, med hvilken herr Biesért förenat sig, och den andra, n:o 12, inom Andra Kammaren, af herr *S. M. Olsson*, med hvilken herrar Ollas A. Ericsson, M. Tysk och B. P. Ersson instämt, föreslås, att ifrågavarande lagrum måtte erhålla följande förändrade lydelse, nemligen:

4 § 2 mom. "Ej heller må innehafvare af rättighet till försäljning af bränvin sjelf eller genom ombud låta å annat ställe än det, der han sin försäljningsrätt utöfvar, till salu utbjuda eller till köpare utlemna eller med köpare aftala om leverans af bränvin i mindre belopp än 250 liter»;

och 42 §. »Idkar någon minuthandel med eller utskänkning af bränvin vid tillfälle, då försäljningsrätten ej utöfvas får eller å annat ställe än dertill uppgifvet är, eller, mot hvad i § 4 mom. 2 stadgadt är, sjelf eller genom ombud å annat ställe än der han sin försäljningsrätt utöfvar, utbjuder, eller till köpare utlemnar eller med köpare aftalar om leverans af bränvin, eller tillåter den, som icke är till utskänkning berättigad», etc. (i öfrigt lika med §:s nuvarande lydelse).

Herr *C. G. Anderson* i Skeenda åter yrkar i den inom Andra Kammaren väckta motionen n:o 14, att 4 § 2 mom. i ofvannämnda förordning måtte erhålla följande lydelse:

»Ej heller må innehafvare af rättighet till försäljning af bränvin låta genom ombud å annat ställe än det, der han sin försäljningsrätt utöfvar, upptaga order eller afsluta aftal af köp eller till köparen utlemna bränvin i mindre belopp än 250 liter.»

Till stöd för sina ifrågavarande förslag anföra herrar *Treffenberg* och *Olsson* följande:

»Genom den inskränkning, handeln med spirituösa drycker på senare tiden undergått, har förbrukningen af dylika drycker inom landet märkbart aftagit och en tilltagande nykterhet kunnat vitsordas. Sant är, att äfven flera andra faktorer dertill samverkat, men en af de verksammaste är dock utan tvifvel den nyss antydda.

Huru välgörande emellertid den nyare lagstiftningen på detta område än varit, har den dock ej kunnat hindra försök att kringgå lagen. Genom landtkommunernas rätt att i vissa fall besluta om huruvida rättighet till utskänkning och minuthandel med bränvin må i socknen medgifvas, försvunno krogarne i det närmaste på landsbygden med en förvånansvärd hastighet. Dermed upphörde äfven de frestande tillfällena för folket. Genom ett aktningsvärdt bemödande af åklagaremagten har äfven lönkrögeriet till stor del måst vika. Men i stället hafva vi nu fått en skara af ambulatoriska krogar i ny form. Herrar bränvinsförsäljare hafva nemligen funnit lönande och tillständigt att sjelfve eller genom resande agenter ersätta de indragna krogarne eller försäljningsställena. Med all den ifver och energi, som vinstbegäret och konkurrensen emellan de olika agenterna kunna frambringa, draga nu dessa agenter omkring i landet från gård till gård och by till by för att fresta, truga, locka och pocka folket att låta anteckna sig för större eller mindre qvantiteter spirituosa.

Till följd häraf får man numera efter de allmänna vägarne ofta se rader af formän, som från långt aflägsna försäljningsställen föra massor af större och mindre kaggar, liksom i de respektive byar, der de hamna, skönja verkan af kaggarnes innehåll i hopar af skrålande äldre personer och ungdom med deraf omtöcknade hjernor. Till de köpandes beqvämlighet få de varan på detta sätt sig tillsänd i lånta kärl, som sedan fraktfritt återsändas. Huru liqviden erlägges kan ej med säkerhet kontrolleras, men antagligen sker det, då agenten nästa gång infinner sig för att upptaga nya order å spirituosa. Så tillgår det i Dalarne, och förhållandet lärer väl vara enahanda på många ställen inom öfriga landsdelar.

Att ett dylikt tillvägagående är ett slag i ansigtet på de landtkommuner, som i nykterhetens intresse afstått från rättigheten att skörda vinst af bränvinshandeln, ligger för öppen dag. Man kan till och med sätta i fråga, huruvida det för dessa kommuners befolkning vore mera förderfbringande att hafva en öppen krog, der mindre qvantiteter efter råd och lägenhet för tillfället kunde erhållas, än dessa ständigt återkommande agenter och de större qvantiteter spirituosa på en gång, som genom deras bemedling införas i hemmen bland qvinnor, barn och ungdom.»

Härförutom erinra motionärerna, att de lagstiftande myndigheterna svårligen kunnat förutse ett så fräckt kringgående af lagen, som det af motionärerna påpekade, äfvensom att af flera utslag i hithörande fall visat sig, att lagens tillämpning är synnerligen vacklande, och att ifrågavarande agenter och deras hufvudmän ofta gå helt och hållet fria från ansvar, om åtal mot dem anställes.

Herr *C. G. Anderson* anför:

»Bland sätt att kringgå de skärpta bestämmelserna angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller distillerade spirituösa drycker finnes ett, som med stor fördel och i stor skala mer och mer tyckes sprida sig, i synnerhet på landsbygden.

Genom ett ombud eller resenär låter en vinhandelsfirma upptaga order å mindre partier cognac, punsch med mera, vanligen i lådor, innehållande 6, 12 eller 24 buteljer; åtföljd af någon med trakten väl förtrogen person, besöker denne alla, hvarest utsigt till någon afsättning förefinnes. Som kredit gerna beviljas, underlättas derigenom omsättningen i ej ringa mån, men då en sålunda drifven försäljning af mer eller mindre goda spritdrycker ej kan hafva något godt inflytande på befolkningens såväl moraliska som ekonomiska tillvaro, anser jag att någon förordning, hvarigenom detta slags varuafsättning kan hämmas, bör stadgas.»

Ehuru utskottet till fullo gillar syftet med ifrågavarande motioner, finner likväl utskottet, att under närvarande förhållanden de af motionärerna föreslagna lagförändringarna icke skulle kunna leda till det åsyftade resultatet. Arta 17 i gällande handelstraktat med Frankrike stadgar nemligen, bland annat:

Franske handelsresande, som färdas inom de förenade rikena för franska handelshus, skola der ega att göra uppköp för sin industris behof och upptaga beställningar, med eller utan prof, men icke till försäljning kringföra varor.

Så länge denna traktat gäller, kunna sålunda franska handelshus icke betagas rättigheten att i Sverige genom reseombud upptaga beställningar på bränvin, hvilken vara utgör en af Frankrikes förnämsta exportartiklar på Sverige. Om nu, såsom motionärerna föreslagit, svenska bränvinsförsäljare förbjödos att använda dylika ombud, skulle följden deraf blifva, icke den, att det förderfliga systemet med bränvinsagenter upphörde, utan efter all sannolikhet, den att agenter komme att resa för utländska handelshus i stället för, såsom nu, för svenska, och att den

vinst, som på denna rörelse nu tillfaller de svenska bränvinsförsäljarne, i stället skulle komma utlandet till godo.

På grund häraf hemställer utskottet,

1:o att herrar Treffenbergs, S. M. Olssons och och C. G. Andersons ifrågavarande motioner för närvarande icke må af Riksdagen bifallas.

I förevarande förordnings 8—11 §§ behandlas den ordning, i hvilken landets kommuner ega att taga befattning med bränvinsförsäljningens ordnande. Dessa lagrum beröras af den af herr *C. J. Petersson* i Eksebo inom Andra Kammaren afgifna motionen n:o 173. Häruti yrkas:

att Riksdagen behagade besluta sådan förändring i förevarande förordning, att alla samhällen, hvilka vilja förvärfva utskänknings- och minuteringsrätt af spritvaror, bestämdt åläggas att öfverlåta denna handel till bolag.

Såsom stöd härför anför herr *Petersson:*

»Sedan genom kongl. förordningen af den 29 maj 1885, angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller distillerade spirituösa drycker, städernas andel af den genom sprithandeln uppkomna vinst blifvit i någon mån minskad, har man inom en del mindre städer och andra samhällen, hvilka ega utskänknings- och minuteringsrätt, börjat på vissa omvägar kringgå lagen för att undgå skyldigheten att afstå den på denna handel gjorda vinst.

Flera sätt att gå till väga torde gifvas, men det mest vanliga lärer dock vara, att de ledande männen inom samhället öfverenskomma att ej öfverlåta spritvaruhandeln till något bolag, utan i stället försälja rättigheten till någon enskild person, med hvilken man på förhand uppgör en hemlig öfverenskommelse, att han skall till staden afstå antingen hela vinsten eller ock ett visst bestämdt belopp af densamma.

På detta sätt skaffas visserligen samhället en god vinst, men landsting och hushållningssällskap, hvilka rätteligen skulle haft sina andelar deraf, blifva på så sätt beröfvade en påräknad, mången gång ganska behöflig inkomst.

Lagstiftningen på detta område visar tydligt, att statsmagternas mening ingalunda varit, att spritvaruhandeln inom städerna skulle ordnas endast med hänsyn till den största förtjenst på densamma, utan i stället så, att den blef för dessa samhällen så litet skadlig som möjligt. Derför synes mig nödigt att genom lagstadganden söka före-

komma dylikt oskick, hvilket ej i något afseende lärer förtjena att få fortfara.»

Ifrågavarande förslag afser såväl landt- som stadskommuner. Hvad de förstnämnda beträffar, synas emellertid de af motionären anmärkta missförhållanden förebyggda genom den vid senaste riksdag beslutade förändring i förordningens 10 och 11 §§, hvarigenom stadgats, att auktion å försäljningsrättighet på landet skall förrättas af länsman, hvarefter anbuden pröfvas af Konungens befallningshafvande. Hvad åter städerna angår, är det för närvarande endast 16 städer, i hvilka minuthandeln med och utskänkningen af bränvin icke varit under försäljningsåret 1887—1888 öfverlåten åt bolag, nemligen Öregrund, Östhammar, Skeninge, Grenna, Cimbrishamn, Skanör och Falsterbo, Trelleborg, Kongsbacka, Hjo, Lindesberg, Askersund, Hedemora, Säter, Skellefteå, Piteå och Haparanda. Under försäljningsåret 1883—1884 funnos ej bränvinsbolag i 23 städer, under försäljningsåret 1884—1885 i 26, under försäljningsåret 1885—1886 i 18 och under försäljningsåret 1886—1887 i 16. Af dessa siffror synes framgå, att allt flere städer sjelfmant öfvergå till bränvinsförsäljningens öfverlåtande åt bolag.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt finner utskottet den af motionären föreslagna lagförändringen näppeligen vara af behofvet påkallad, hvaremot utskottet i sammanhang med framstälda förslag om bränvinsmedlens fördelning vill taga under ompröfning frågan, om icke genom mindre fördelars beviljande åt städer, hvilka ej ega bolag af ifrågavarande art, på annat sätt skulle kunna vinnas hvad motionären velat framtvinga genom den föreslagna lagförändringen.

Utskottet hemställer följaktligen,

2:o att ifrågavarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Bränvinsförsäljningsförordningens 18 § 2 mom. är af följande lydelse:

2. Då i stad all minuthandel med och utskänkning af bränvin blifvit, på sätt i § 9 mom. 2 sägs, å bolag öfverlåten, skall, förutom den der bestämda afgift, bolaget afstå hela den nettovinst, som, sedan nödiga förvaltningskostnader blifvit afdragna, enligt bolagets räkenskaper visat sig hafva uppkommit af all den bränvinshandel, bolaget idkat, likasom ock de afgifter, hvilka bolaget uppburit på grund af öfverlåtelse af rättigheter enligt § 15 mom. 3. Bolagets räkenskaper skola

föras enligt föreskrifter och formulär, som af kongl. finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå utfärdas. Granskningen af dessa räkenskaper och bolagets förvaltning skall hvarje år i januari månad å dag, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet bestämmes, ske för näst föregående försäljningsår af fem revisorer, af hvilka stadsfullmägtige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva utse två, landstinget en, hushållningssällskapet en samt Kongl. Maj:ts befallningshafvande den femte. I stad, som icke deltager i landsting, utse stadsfullmägtige jemväl den revisor, som eljest skulle af landstinget väljas. I Stockholm utses tre revisorer af stadsfullmägtige och två af öfverståthållareembetet. Berättelse öfver revisionen skall före påföljande februari månads utgång meddelas stadsfullmägtige eller allmän rådstufva, landstinget och hushållningssällskapet. Revisorerna ega åtnjuta ersättning efter fjerde klassen i gällande resereglemente, hvilken ersättning skall af ofvanberörda vinstmedel utgå. Vägrar landsting eller hushållningssällskap ansvarsfrihet för bolagets förvaltning, hänskjutes saken till Kongl. Maj:ts befallningshafvande; och vare bolaget pligtigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter Kongl. Maj:ts befallningshafvande kan meddela till rättelse i anmärkta åtgärder. Tredskas bolaget sådant fullgöra, eger Kongl. Maj:ts befallningshafvande förelägga lämpligt vite.

I den inom Andra Kammaren väckta motionen, n:o 130, hemställer herr *J. Eklund*, bland annat, hvartill utskottet återkommer, om tillägg till ifrågavarande förordning, innebärande att högst 25 procent af bränvinsbolags bruttoinkomst må beräknas som ersättning för löner, arfvoden, hyror och öfriga omkostnader.

Till stöd härför anför motionären: »Bolagsstyrelserna i vissa respektive samhällen, som idka bränvinshandel för det allmännas räkning, gå dervid, synes mig, till väga på ett ganska egendomligt sätt. Undersöker man Sveriges officiella statistik rörande bränvins tillverkning och försäljning för åren 1886—1887 och 1887—1888, så finner man, att t. ex. i Malmköping har bolaget under förstnämnda försäljningsår tillgodogjort sig i löner, arfvoden, hyror och öfriga omkostnader det ganska ansenliga beloppet af 22,019 kronor 74 öre, men som försäljningsafgift lemnat endast 6,000 kronor. Ett liknande förhållande har äfven egt rum med Laholm, Lysekil, Nybro, Trosa m. fl. Det vill synas så, som att administrationskostnaderna i de minsta stads- och köpingssamhällena ställa sig dyrast. Att detta kan vara med sanna förhållandet öfverensstämmande, är för mig ganska svårfattligt. Med anledning häraf föreställer jag mig, att lagstiftningen borde härutinnan komma det allmänna till hjelp och bestämma, att till löner, arfvoden,

hyror och öfriga omkostnader finge användas blott vissa procent af bruttoinkomsten, möjligen olika i den mån de lokala förhållandena i orterna kunna betinga större eller mindre utgifter för nämnda ändamål, och att revisorerna blefve befogade att derom anställa granskning och afgifva yttranden.»

Utskottet, som lika med motionären funnit åtskilliga bränvinsbolags förvaltningskostnader förvånansvärdt höga, anser emellertid, att ett verksamt medel mot missförhållanden härutinnan redan finnes i de uti 18 § 2 mom. i gällande bränvinsförsäljningsförordning intagna stadganden om granskning af bränvinsbolags räkenskaper och förvaltning, allenast dessa stadganden behörigen iakttagas, samt hemställer derför,

3:o) att förevarande del af herr Eklunds motion ej må af Riksdagen bifallas.

---

22 § 1 och 2 mom. i förevarande förordning äro af följande innehåll:

1. De afgifter, som enligt denna förordning inflyta för rättigheterna till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, äfvensom den nettovinst på rörelsen, som bolag i stad enligt § 18 skall afstå, skola på följande sätt fördelas:

för Stockholms stad:

åtta tiondedelar tillfalla staden, så vida bränvinshandeln är öfverlåten åt bolag; i annat fall erhåller staden sju tiondedelar;
återstoden insättes i statskontoret;

för annan stad, som ej deltager i landsting:

a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*

sju tiondedelar tillfalla staden;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
två tiondedelar insättas i statskontoret;

b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*

sex tiondedelar tillfalla staden;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
tre tiondedelar insättas i statskontoret;

för stad, som deltager i landsting:

a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*

fem tiondedelar tillfalla staden;
två tiondedelar tillfalla länets landsting;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
två tiondedelar insättas i statskontoret;

b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*

fyra tiondedelar tillfalla staden;
två tiondedelar tillfalla länets landsting;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
tre tiondedelar insättas i statskontoret;

för landsbygdskommunerna:

hela afgiften insättes i vederbörande landskontor, som fördelar densamma med:

sju tiondedelar till länets samtliga landsbygdskommuner efter folkmängden;

två tiondedelar till länets landsting;

en tiondedel till länets hushållningssällskap.

I *köping*, der jemlikt § 11 mom. 2 minuthandel med och utskänkning af bränvin blifvit åt bolag öfverlåten, skola försäljningsafgifterna och vinstmedlen fördelas efter lika grunder, som här ofvan äro bestämda för stad, i hvilken bränvinshandeln är åt bolag öfverlåten.

2. De andelar af i näst föregående mom. omförmälda medel, som tillfalla landsting och hushållningssällskap, insättas i vederbörande landskontor. De andelar åter, som ingå till statskontoret, skola genom dettas försorg fördelas på rikets samtliga landstingsområde efter folkmängden, med iakttagande af att folkmängden för hvarje landstingsområde, inom hvilket ligger stad, som ej deltager i landsting, minskas med samma stads folkmängd. Af det belopp, som efter denna fördelning tillfaller hvarje landstingsområde, eger landstinget och veder-

börande hushållningssällskap att uppbära hvartdera en fjerdedel samt landsbygdskommunerna hälften. Fördelningen mellan dessa senare sker likaledes efter folkmängden.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 8, föreslår herr *Ol. Andersson* i Hasselbol, att ifrågavarande § måtte, i hvad den afser fördelningen af ifrågavarauds afgifter och nettovinst, i nedannämnda delar erhålla följande förändrade lydelse:

för Stockholms stad:

sex tiondedelar tillfalla staden, så vida bränvinshandeln är öfverlåten åt bolag; i annat fall erhåller staden fem tiondedelar; två tiondedelar ingå till statskassan; återstoden insättes i statskontoret;

för annan stad, som ej deltager i landsting:

då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:

fem tiondedelar tillfalla staden; två tiondedelar ingå till statskassan; en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap; två tiondedelar insättas i statskontoret;

då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:

fyra tiondedelar tillfalla staden; tre tiondedelar ingå till statskassan; en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap; två tiondedelar insättas i statskontoret;

för stad, som deltager i landsting:

a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*

tre tiondedelar tillfalla staden; två tiondedelar ingå till statskassan; två tiondedelar tillfalla länets landsting; en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap; två tiondedelar insättas i statskontoret;

b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*

två tiondedelar tillfalla staden; tre tiondedelar ingå till statskassan; två tiondedelar tillfalla länets landsting; en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap; två tiondedelar insättas i statskontoret.

I motion, n:o 43, inom Andra Kammaren hemställer herr *H. Eriksson* i Elgered, att nyss berörda delar af ifrågavarande 22 § måtte erhålla följande lydelse:

för Stockholms stad:

sex tiondedelar tillfalla staden, så vida bränvinshandeln är öfverlåten åt bolag; i annat fall erhåller staden fem tiondedelar; återstoden insättes i statskontoret;

för annan stad, som ej deltager i landsting:

a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*

fem tiondedelar tillfalla staden;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
fyra tiondedelar insättas i statskontoret;

b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*

fyra tiondedelar tillfalla staden;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
fem tiondedelar insättas i statskontoret;

för stad, som deltager i landsting:

a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*

tre tiondedelar tillfalla staden;
två tiondedelar tillfalla länets landsting;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
fyra tiondedelar insättas i statskontoret;

b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*

två tiondedelar tillfalla staden;
två tiondedelar tillfalla länets landsting;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
fem tiondedelar insättas i statskontoret.

Herr *J. Eklund* hemställer i en af honom inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 130, *antingen* att, på sätt motionären jemväl vid nästlidna års riksdag föreslagit, ifrågavarande afgifter och nettovinst måtte fördelas sålunda:

för Stockholms stad:

sju tiondedelar tillfalla staden, så vida bränvinshandeln är öfverlåten åt bolag; i annat fall erhåller staden sex tiondedelar;
återstoden insättes i statskontoret;

för annan stad, som ej deltager i landsting:

a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*

sex tiondedelar tillfalla staden;

en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
tre tiondedelar insättas i statskontoret;

b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*
fem tiondedelar tillfalla staden;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
fyra tiondedelar insättas i statskontoret;

för stad, som deltager i landsting:

a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*
tre tiondedelar tillfalla staden;
tre tiondedelar tillfalla länets landsting;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
tre tiondedelar insättas i statskontoret;

b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*
två tiondedelar tillfalla staden;
tre tiondedelar tillfalla länets landsting;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
fyra tiondedelar insättas i statskontoret;

eller ock att utskottet behagade föreslå annan, enligt ärendets natur rationellare fördelning af de medel, om hvilka 22 § i förevarande förordning handlar.

I sin ofvannämnda motion anför herr *Ol. Andersson*, bland annat:

»Största hindret för bränvinets utrotande torde vara den stora inkomst, utminuteringen och försäljningen deraf inbringa, som torde bland annat bevisas deraf, att sedan landtkommunerna icke hafva direkt inkomst af bränvinsförsäljningen, de allt mer och mer sätta sig emot försäljningen af denna förderfbringande dryck inom sina församlingsområden. Något liknande skulle säkert äfven inträffa i städerna, derest icke den stora inkomsten vore så lockande.

Att städernas andel af utskänknings- och försäljningsafgifterna äro oskäligt höga, synes tydligt framgå af senast utkomna bidrag till Sveriges officiella statistik rörande kommunernas fattigvård och finanser, äfvensom finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrås berättelse för tillverkningsåret 1885—1886, då städernas vinst var 3,235,611: 80, som kommer på hvarje individ af städernas befolkning med 3 kronor 88,2 öre, och landsbygdskommunernas vinst 727,079: 20 eller på hvarje individ 18,6 öre, som är 21 $^1/_2$ gånger mindre än för stads individ.»

Härförutom anmärker herr *Ol. Andersson,* att nykterhet och rättvisa bäst befrämjades, om såväl tillverknings- som försäljningsskatten å bränvin inflöte till statskassan, men att det skulle blifva en allt för stark rubbning i städernas ekonomi att på en gång göra en så genomgripande lagförändring.

Herr *H. Eriksson* anser i sin omförmälda motion uppenbart, att bestämmelserna i förevarande § »tillförsäkra våra städer — isynnerhet de större med mer än 25,000 invånare — ett verkligt monopol, på och för bränvinsförsäljningen, ett monopol, som lika mycket skadar landsbygden, som det skyddar städernas ekonomiska intresse.»

Äfven herr *Eklund* grundar sitt yrknde på den orättvisa, som enligt hans förmenande ligger i bränvinsmedlens nuvarande fördelning mellan stads- och landsbygdskommunerna.

I likhet med motionärerna anser Utskottet att en jemnare fördelning af bränvismedlen än den nuvarande bör söka uppnås. Bränvinsskatten är, enligt utskottets förmenande, egentligen en skatt till staten och borde, principielt taget, helt och hållet utgå af *tillverkningen* utaf varan, men till följd deraf att man i sedlighetens intresse ej vågat göra *försäljningen* af en så lätt missbrukad artikel fri, har en del af skatten lagts på försäljningen och sistnämnda del öfverlemnats till kommunerna, hvilket dock ej torde kunna förändra de genom försäljningen inflytande medlens natur att egentligen tillkomma staten. Då dessa medel nu emellertid ansetts böra tilläggas kommunerna, torde deras fördelning kommunerna emellan böra ske med hänsyn till dessas olika förmåga att bestrida de utgifter, som de med nödvändighet måste vidkännas. Undersöker man hvilka dessa utgifter äro, finner man, att till kommunala utgifter hufvudsakligen få räknas sådana, som afse fattigvård, folkskola och kyrkliga ändamål. Enligt statistiska centralbyråns underdåniga berättelse angående kommunernas fattigvård och finanser år 1887 utgjorde sagda år landtkommunernas utgifter för fattigvård 5,526,397 kronor, för folkskola 7,828,969 kronor och för kyrkliga ändamål 7,925,023 kronor eller tillhopa 21,280,389 kronor samt stadskommunernas utgifter för fattigvård 3,433,802 kronor, för folkskola 3,297,155 kronor och för kyrkliga ändamål 2,253,998 kronor eller tillhopa 8,984,955 kronor. Nu har ofta framhållits, att landtkommunerna äro betungade med dryga skatter och för lindrandet af dessa kräfva ökadt statsbidrag. Till folkskolan erhålla landtkommunerna såväl som stadskommunerna bidrag af staten. Deremot synes landsbygdens fattigvårdsbörda böra beaktas och, för lindrande af denna, en del af bränvinsmedlen kunna med fördel användas. Enligt statistiska centralbyråns ofvan åberopade underdåniga

berättelse utgjorde 1887 antalet understödstagande fattighjon på landsbygden 168,025 samt i städer och köpingar 62,355, hvadan sålunda hvarje fattighjon kostade samhälle på landsbygden nära 33 kronor om året och i stad omkring 55 kronor om året. Af under försäljningsåret 1887—1888 influtna bränvinsmedel erhöllo landtkommunerna, hvilkas sammanlagda folkmängd uppgick till 3,893,170 invånare, allenast 762,825 kronor, hvaremot städerna med tillhopa endast 841,731 invånare bekommo 3,693,024 kronor. Stadskommunernas andel af bränvinsmedlen skulle följaktligen varit fullt tillräcklig att betäcka samma kommuners utgifter för fattigvården, om de för sådant ändamål användts, då landtkommunerna deremot, om dessa användt sin andel af nämnda medel för fattigvårdskraf, icke skulle härigenom erhållit större bidrag till lindrande af sin fattigvårdstunga än omkring 4 kronor 50 öre för hvarje fattighjon. Här kan anmärkas, att landtkommunerna af 1887—1888 års bränvinsmedel erhöllo, förutom omförmälda 762,825 kronor, andel i hvad som ingick till landstingen och hushållningssällskapen, men äfven om hela det belopp, som för sagda försäljningsår ingick till landstingen och hushållningssällskapen, tillhopa 1,964,379 kronor, fördelades på det sammanlagda antalet fattighjon på landet, i städer, som deltaga i landsting, och i köpingar, hvilket antal 1887 uppgick till 197,185, skulle derigenom dock icke vinnas större ökning i bidraget till hvarje fattighjons underhåll än nära tio kronor, eller sålunda hela det bidrag, landtkommunerna genom bränvinsmedlen erhölle till kostnaderna för sin fattigvård, inskränka sig till 14 kronor 50 öre för hvarje fattighjon. Om hela den 1887 utdebiterade kommunalskatten, på landet tillhopa 15,554,171 kronor samt i städer och köpingar tillsammans 11,632,970 kronor, fördelas på fyrktal å landet och på antalet bevillningskronor i städerna och köpingarne, belöpa sig på hvarje fyrk å landet omkring 70 öre eller sålunda sju gånger bevillningen för inkomst af kapital och arbete samt fjorton gånger bevillningen för jordbruksfastighet, då i städerna och köpingarne 5 kronor af kommunalskatten falla på hvarje bevillningskrona. Med den kommunalskatt, som sålunda 1887 utdebiterades i städerna och köpingarna, betäcktes emellertid äfven sistnämnda kommuners kostnader för vägar och torg, renhållning, gatubelysning och vattenledning till ett sammanlagdt belopp af 5,464,429 kronor. Af det nu anförda visar sig olikheten i landtkommunernas och stadskommunernas beskattning. Jemför man åter landtkommunernas behof med landstingens, synes, i förhållande till landtkommunernas kommunalskatt, landstingsskatten vara af underordnad betydelse, då man bemärker, att den högsta landstingsskatt, som fins, nemligen i Hallands län, 1887 belöpte sig till en krona på hvarje bevillningskrona samt

att i åtskilliga landstingsområden icke någon landstingsskatt upptages; och som, beträffande hushållningssällskapen, dessas nuvarande inkomster, enligt hvad ofta blifvit framhållet, äro tillräckliga, anser utskottet icke skäl att tillägga vare sig landsting eller hushållningssällskap större del än hittills af bränvinsmedlen utom i den mån sådant kan blifva en följd af nödvändigheten att vid fördelningen af de medel, som ingått till statskontoret, använda lämpligt tal såsom enhet, t. ex. en tiondedel. Med anledning af hvad nu andragits, finner väl utskottet det städerna genom bränvinsmedlens nuvarande fördelning gynnas på landsbygdskommunernas bekostnad, men då utskottet anser obilligt att beröfva städerna alltför stor del af en utaf dem påräknad tillgång, vill utskottet för sin del tillstyrka, att städernas och med dem likstälda köpingars nuvarande inkomst af bränvinshandeln minskas med i regel en tiondedel af de inflytande försäljningsafgifterna och vinstmedlen, samt att detta belopp hufvudsakligen kommer landtkommunerna till godo. Genom att sålunda fråntaga städerna en del af deras inkomst utaf bränvinshandeln torde man ock möjligen, på sätt herr Ol. Andersson antydt, inskränka bränvinsförbrukningen, ett antagande som vinner stöd af det faktum, att genom minskandet af landtkommunernas direkta inkomst utaf bränvinsförsäljningen denna mer och mer aftagit å landsbygden.

Bränvinsförsäljningens småningom försiggående förflyttning från landet till städerna, som redan länge iakttagits, men sannolikt hädanefter torde ännu mer komma att inträffa, sedan genom den vid senaste riksdagen beslutade förändring i bränvinsförsäljningsförordningens 10 och 11 §§ föreskrifvits, att auktion å försäljningsrättighet på landet skall förrättas af länsmannen samt anbuden pröfvas af Konungens befallningshafvande, torde jemväl vara en omständighet, som i den föreliggande frågan ej får förbises. Ojemnheten i bränvinsmedlens nuvarande fördelning blir nemligen härigenom i än högre grad påtaglig.

I detta sammanhang har utskottet, med fäst afseende å hvad herr Petersson i sin ofvanberörda motion anfört, jemväl tagit under ompröfning, om icke de städer och dermed likstälda köpingar, hvilka ej ega bränvinsbolag, borde tilläggas afsevärdt mindre andel af bränvinsmedeln än de af nämnda samhällen, som ega dylikt bolag. Härigenom skulle nemligen städerna alltmera förmås att öfvergå till det från alla synpunkter fördelaktigare systemet med bränvinsbolag. I nämnda afseende anser utskottet lämpligt, att de andelar af bränvinsmedlen, som enligt nu gällande stadganden tillfalla städer och köpingar, hvilka ej öfverlåtit bränvinshandeln åt bolag, minskas med dubbelt

mot hvad utskottet här ofvan föreslagit i fråga om städer och köpingar i allmänhet. Af detta betänkande bifogade tabeller framgår, huru de under försäljningsåret 1887—1888 influtna bränvinsmedlens fördelning ställer sig såväl enligt gällande författning som enligt utskottets förslag.

På grund af hvad nu andragits och med stöd af de i förevarande del af bränvinsförsäljningsförordningen afgifna motioner, hemställer utskottet,

4:o) att Riksdagen måtte besluta, att 22 § 1 och 2 mom. i gällande förordning angående vilkoren för försäljning af bränvin m. m. skall erhålla följande lydelse:

§ 22.

1. De afgifter — — — (lika som förut) — — — fördelas:

för Stockholms stad:

sju tiondedelar tillfalla staden, såvida bränvinshandeln är öfverlåten åt bolag; i annat fall erhåller staden fem tiondedelar;

återstoden insättes i statskontoret;

för annan stad, som ej deltager i landsting:

a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*

sex tiondedelar tillfalla staden;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
tre tiondedelar insättas i statskontoret;

b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*

fyra tiondedelar tillfalla staden;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
fem tiondedelar insättas i statskontoret;

för stad, som deltager i landsting:

a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*

fyra tiondedelar tillfalla staden;
två tiondedelar tillfalla länets landsting;

en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
tre tiondedelar insättas i statskontoret;

b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*

två tiondedelar tillfalla staden;
två tiondedelar tillfalla länets landsting;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
fem tiondedelar insättas i statskontoret;

för landsbygdskommunerna:

hela afgiften — — — (lika som förut) — — — — öfverlåten.

2. De andelar — — — (lika som förut) — — — — folkmängd.

Af det belopp, som efter denna fördelning tillfaller hvarje landstingsområde, ega landstinget och vederbörande hushållningssällskap att uppbära hvartdera två tiondedelar samt landsbyggdskommunerna sex tiondedelar. Fördelningen mellan dessa senare sker likaledes efter folkmängden.

---

34 § uti ifrågavarande förordning lyder sålunda:

»1. Ej vare någon berättigad att söka betalning för bränvin, som blifvit vid utskänkning utborgadt.

2. Lag samma vare, då bränvin blifvit vid minuthandel till mindre belopp än tre liter utborgadt.»

Herr *A. G. Olsson* i Frösvi hemställer i en af honom inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 48, att sistberörda § måtte erhålla följande lydelse:

»Ej vare någon berättigad att utsöka betalning för spirituosa, som på kredit blifvit inom landet försåld.»

I motiveringen till motionen anför herr A. G. Olsson bland annat:

»Under senare åren har utborgningen af spirituosa genom kringresande agenter för sprithandelsfirmor fått en stor utsträckning, hvilket bäst visar sig i de många skuldfordringsmål för utborgad spirituosa samt i nästan alla konkursstater, hvari mer eller mindre, dock i de flesta fall förhållandevis rätt höga belopp blifvit bevakade för utborgad spirituosa, hvilka belopp dessutom i många fall utgått med förmånsrätt på grund af förut skedd utmätning, under det att långifvare och de,

som utborgat kläder och födoämnen, fått nöja sig, ofta nog, med ingenting. På så sätt hafva många personer, som lånat cessionanten penningar, egentligen fått betala de dryckesvaror, som denne i sin förtviflade affärsställning i öfverflöd sjelf förtärt och trakterat sina gäster med. Mången arbetare, torpare eller dylik mindre bemedlad person har ock med grämelse måst åse, huru hans ringa men väl behöfliga bohag utmätts för den spritlåda, som den kringresande sprithandelsagenten trugat på honom och som innehöll kanske dubbelt mot hvad konsumenten vid reqvisitionstillfället ville låta anteckna sig för.

För att förebygga, det sådana sorgliga affärer upprepas, anser jag, att 34 § i Kongl. Maj:ts förordning angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller distillerade spirituösa drycker den 29 maj 1885 må få den lydelse, att den afser all kredithandel med spirituosa.»

Motionären synes i sin motion hufvudsakligen afse att inskränka den kredithandel med spirituosa, som eger rum mellan bränvinsförsäljaren och den enskilde konsumenten eller med andra ord att motarbeta den s. k. konsumtionskrediten med afseende på spirituosa. Emellertid är det af motionären föreslagna stadgandet så vidsträckt, att äfven den utslutande mellan affärsmän försiggående partihandeln med spirituosa hemfaller derunder.

Något skäl att för denna sistnämnda gren af bränvinshandeln försvåra anlitandet af kredit synes emellertid utskottet icke förefinnas.

Deremot anser utskottet, att de missförhållanden, motionären antydt, i väsentlig mån skulle kunna undanrödjas genom att höja det litertal, som enligt 34 § 2 mom. är det lägsta, hvarför betalning får utsökas.

Utskottet hemställer derför,

> 5:o att Riksdagen måtte besluta, att 34 § 2 mom. i förevarande förordning skall erhålla följande förändrade lydelse:
>
> Lag samme vare, då bränvin blifvit vid minuthandel till mindre belopp än 20 liter utborgadt.

Slutligen anhåller herr *M. Tysk* i en af honom inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 160, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om »utarbetande och om möjligt till nästa Riksdag framläggande af förslag till sådan ändring i eller tillägg till bestämmelserna om ansvar för öfverträdelse af näringsrättighet, som innefattar förlust

af handelsrätt för handlande, hos hvilka oloflig handel med rusgifvande varor utöfvas eller utan betalning utdelas, eller som eljest utöfva sådan handel, hvarigenom oloflig försäljning främjas eller oordningar föranledas."

I motionen anför herr Tysk utom annat:

»Bland de näringsidkare, som utöfva handel i öppen salubod, förefinnas många, som under utöfvande af sådan verksamhet icke ställa sig till efterrättelse de lagbestämmelser, hvilka äro gällande i fråga om försäljning eller annan behandling af bränvin, vin och öl, utan i stället åsidosätta sitt åliggande och vid försäljning eller annan behandling deraf hufvudsakligen söka att bereda sig den möjligen största ekonomiska vinsten.

De lagöfverträdelser, som de dervid låta komma sig till last, söka de med all sin förmåga att fördölja, liksom ock de ej uraktlåta att till sin fördel använda sin förmåga vid tillfällen, då de för sina lagöfverträdelser blifva vid domstol åtalade, till följd hvaraf de högst sällan kunna öfverbevisas och fällas till ansvar, hvilket vanligen utgör endast en bråkdel af den vinst, som de genom sådan oloflig handel eröfrat.»

Utskottet tillåter sig erinra, att den af motionären omförmälda svårigheten att bevisa förseelser af anmärkta beskaffenhet, icke lärer kunna undanrödjas genom att straffet för desamma skärpes, hvadan utskottet, som finner de för närvarande gällande straffbestämmelser för oloflig handel med rusgifvande drycker fullt tillräckliga, hemställer,

6:o) att herr Tysks ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 4 mars 1890.

På utskottets vägnar:

E. GUST. BOSTRÖM.

Reservationer:

vid 1:sta punkten

af herrar *E. G. Boström*, *Lithander*, *W. Tham*, *Fock* och *Styffe*, hvilka ansett herrar Treffenbergs och S. M. Olssons motioner böra bifallas;

vid 4:de punkten

af herrar *E. G. Boström*, *Cederschiöld*, *Sandwall*, *Swartling* och *Styffe*, som icke funnit att giltiga skäl blifvit anförda för att förändra den för allenast fem år sedan fastställda fördelning af bränvinsförsäljningsmedlen och förty icke kunnat biträda utskottets hemställan i denna punkt, samt af herr *E. W. Carlson*, som afgifvit följande yttrande: »Emot utskottets förslag till fördelning af de inkomster, som inflyta genom afgifter för rättigheter till försäljning eller utskänkning af bränvin, äfvensom af dermed förenad vinst, reserverar jag mig af det skäl, att jag icke kan finna, att utskottet förebragt någon giltig rättsgrund för sitt framlagda förslag att till förmån för landtkommunerna beröfva städerna ytterligare $\frac{1}{10}$ af denna inkomst. Utskottet anser, att en jemnare fördelning af dessa medel än den nuvarande bör söka uppnås, men öfvergår genast till den åsigten, att *all* afkastning af bränvinshandteringen egentligen är en statsskatt, som helt och hållet borde tillkomma staten. Hade utskottet vidhållit denna åsigt, skulle äfven jag för min del instämt deruti, men i dess ställe föreslår utskottet, att medlen böra så jemnt som möjligt fördelas mellan de olika kommunerna. Då utskottet sålunda frångått sin först uttalade åsigt, att all behållen inkomst af bränvinshandteringen är en statsskatt, och i dess ställe vill göra den till en kommunalegendom för hela landet, anser jag, att både motiv och rättsgrund äro öfvergifna. Det kan väl ej förnekas, att omförmälda inkomst hufvudsakligen är en handelsvinst, som i likhet med all annan handelsvinst rättvisligen borde tillfalla den kommun eller det bolag, som bedrifver handeln, ty vinstens storlek beror ju ytterst på huru affären skötes, såväl med afseende på inköps- som försäljningspris. Då försäljningspriset icke är och ej heller lämpligen kan genom lag blifva fastställdt, står det ju hvarje bolag fritt att hålla ett högt eller lågt pris på varan och derigenom erhålla en större eller mindre vinst. I nykterhetens intresse hafva bolagen hittills sökt hålla utminuterings- och utskänkningsprisen höga för att derigenom söka minska förbrukningen, men det är fara värdt, att om de städer, som idka rörelsen och hvilka få vidkännas all den olägenhet och skada, som dermed är förenad, beröfvas den inkomst, som bränvinshandteringen gifver, de skola till skada för nykterhetens befrämjande komma att sänka priset och derigenom förminska vinsten. Att med siffror kunna visa kostnader och skada, som de kommuner få vidkännas, hvilka nödgas hafva bränvinsförsäljning inom sitt område, är absolut omöjligt, ty alla de brott och laster, som äro denna handtering följaktiga, kunna icke angifvas i penningvärde. De landsortskommuner, som fordom idkade denna rörelse, hafva nogsamt insett dess skadliga följder och för den

skull visligen afstått från den dermed förenade skenbara vinsten för att undslippa dess sorgliga följeslagare. För de landtkommuner, som tro att endast fördelar äro förenade med bränvinsförsäljningen, finnes ju intet hinder att sjelfva inrätta dylik handtering.

Skall emellertid än ytterligare inskränkning göras i städernas inkomst af bränvinshandeln, borde åtminstone en grundlig utredning föregå beslutet, och en dylik utredning kan enligt min åsigt icke bevillningsutskottet medhinna på den korta tid, det har sig tillmätt, och med den mängd olikartade frågor, det har att handlägga, utan torde lämpligast genom Kongl. Maj:ts försorg böra verkställas.

Då, som bekant är, många städer åtagit sig stora förpligtelser i förhoppning om att *nu* få behålla sina andelar af bränvinsmedlen, och då endast fyra år förflutit sedan den nu gällande lagen började tillämpas, borde en noggrann undersökning vidtagas för att utröna, hvad verkan 1885 års förordning haft såväl med afseende på bränvinskonsumtionen som i stads- och landtkommuners ekonomi, äfvensom hvad verkan den nu föreslagna förändringen skulle medföra.

Af dessa skäl kan jag icke instämma i utskottets förslag."

Herrar *F. G. Janson* och *Cederschiöld* hafva anhållit att här få antecknadt, att de varit förhindrade att deltaga i behandlingen af, den förstnämnde samtliga punkter och den sistnämnde punkterna 5:o och 6:o af detta betänkande.

Tab. I.

De under försäljningsåret 1887—1888 influtna bränvinsmedlens fördelning enligt gällande författning.

	Landsting.	Städer, som ej deltaga i landsting.	Öfriga städer och köpingar med bolag.	Landsbygdskommuner.	Hushållningssällskap.	Summa.
Stockholms stad	— —	1,208,644	— —	— —	— —	1,208,644
Stockholms län	30,415	— —	44,113	25,916	20,637	121,081
Upsala „	46,183	— —	89,082	24,070	27,376	186,711
Södermanlands „	46,677	— —	88,941	22,548	28,773	186,939
Östergötlands „	48,689	90,922	68,493	48,031	45,771	301,906
Jönköpings „	41,281	— —	64,617	32,839	27,637	166,374
Kronobergs „	29,896	— —	36,780	35,481	20,836	122,993
Kalmar „	62,201	— —	112,111	35,712	39,646	249,670
Gotlands „	10,969	— —	16,129	10,238	7,342	44,678
Blekinge „	45,350	— —	81,841	28,983	27,731	183,905
Kristianstads „	33,496	— —	33,509	45,622	24,815	137,442
Malmöhus „	83,575	130,489	138,790	62,071	90,445	505,370
Hallands „	40,005	— —	67,950	25,746	24,905	158,606
Göteborgs och Bohus „	51,943	513,450	89,058	36,436	106,215	797,102
Elfsborgs „	59,965	— —	88,570	55,990	39,946	244,471
Skaraborgs „	58,592	— —	98,380	38,946	38,286	234,204
Vermlands „	48,185	— —	73,079	38,873	33,258	193,395
Örebro „	51,772	— —	92,871	27,120	32,413	204,176
Vestmanlands „	56,308	— —	116,430	19,663	32,958	225,359
Kopparbergs „	33,823	— —	38,998	40,779	23,893	137,493
Gefleborgs „	60,891	— —	116,778	28,412	37,548	243,629
Vesternorrlands „	50,612	— —	88,255	32,694	32,224	203,785
Jemtlands „	22,283	— —	38,316	13,913	14,619	89,131
Vesterbottens „	24,052	— —	36,815	16,962	16,198	94,027
Norrbottens „	20,131	— —	29,599	15,766	13,588	79,084
Summa kronor	1,057,294	1,943,505	1,749,505	762,811	807,060	6,320,175

Tab. II.

Utskottets förslag, tillämpadt vid fördelning af de under försäljningsåret 1887—1888 influtna bränvinsmedlen.

	Landsting.	Städer, som ej deltaga i landsting.	Öfriga städer och köpingar med bolag.	Lands-bygdskom-muner.	Hushåll-nings-sällskap.	Summa.
Stockholms stad.....	— —	1,071,198	— —	— —	— —	1,071,198
Stockholms län	32,509	— —	36,819	42,899	22,704	134,931
Upsala „	47,816	— —	71,304	37,484	28,998	185,602
Södermanlands „	48,790	— —	71,296	39,541	30,850	190,477
Östergötlands „	51,938	77,933	55,613	74,438	48,980	308,902
Jönköpings „	43,948	— —	51,918	54,661	30,275	180,802
Kronobergs „	32,145	— —	29,483	53,914	23,066	138,608
Kalmar „	65,534	— —	89,869	62,084	42,784	260,271
Gotlands „	11,673	— —	12,911	16,054	8,044	48,682
Blekinge „	47,290	— —	65,543	44,808	29,650	187,291
Kristianstads „	36,561	— —	27,148	70,872	27,862	162,443
Malmöhus „	88,040	111,848	112,557	97,657	76,171	486,273
Hallands „	41,906	— —	57,007	41,089	26,777	166,779
Göteborgs och Bohus „	54,852	440,100	71,879	58,009	108,965	733,805
Elfsborgs „	63,918	— —	71,533	86,699	43,793	265,943
Skaraborgs „	62,164	— —	79,906	67,058	41,759	250,887
Vermlands „	51,686	— —	58,563	67,528	36,729	214,506
Örebro „	54,296	— —	77,004	47,528	34,900	213,728
Vestmanlands „	58,140	— —	93,199	34,684	34,776	220,799
Kopparbergs „	36,467	— —	32,407	62,632	26,527	158,033
Gefleborgs „	63,651	— —	93,557	50,616	40,261	248,085
Vesternorrlands „	53,283	— —	70,746	54,468	34,858	213,355
Jemtlands „	23,638	— —	30,750	24,790	15,951	95,129
Vesterbottens „	25,651	— —	31,323	30,005	17,780	104,759
Norrbottens „	21,466	— —	25,236	26,784	14,917	88,403
Summa kronor	1,117,362	1,701,079	1,417,571	1,246,302	847,377	6,329,691
Härifrån afgå provisioner m. m.						9,516
Återstå kronor						6,320,175

Anm. 1. Beträffande Stockholms stad är beloppet af ersättningar för utskänkningsrättigheter frånbraget; i andra städer provisioner m. m. ej frånbragna.

Anm. 2. Alla städer förutsättas hafva öfverlemnat bränvinshandeln åt bolag.